

ПАМ'ЯТАЙМО МНУЛЕ —
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
— БУДУМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редкація і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07306
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНІОСОЮЗ: (201) 461-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 24. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 6-го ЛЮТОГО 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, FEBRUARY 6, 1976 No. 24. VOL. LXXXIII.

КОНГРЕС ФРАНЦУЗЬКОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ ПОЧАВСЯ ПІД ЗНАКОМ ПРЕСКОНФЕРЕНЦІЇ ПЛЮЩА. ФРАНЦУЗЬКА І СВІТОВА ПРЕСА ШИРОКО КОМЕНТУЮТЬ ТВЕРДЖЕННЯ ПЛЮЩА ПРО СОВЕТСЬКУ ЗВИРОДНІЛУ СИСТЕМУ

АМЕРИКАНСЬКІ МЕТОДИСТИ СТАЮТЬ В ОБОРОНІ О. В. РОМАНЮКА

Даллас, Техас, ЗСА (УІС "Смолоскип"). — Найбільша у світі методистська газета "Тексас Методіст" — Юнайтед Методіст Репортер (ТМ-ЮМР), яка появляється тиражем у 340 тисяч примірників тижнево, опублікувала статтю про о. Василя Романюка, закликаючи своїх вірних слати св. Біблію для о. В. Романюка на адресу советського посольства у Вашингтоні А. Добриніна.

Отець В. Романюк

Зразу після появи цієї статті 30 січня 1976 р. американський районний адвокат з Гейнесвіл, Техас, Грегорі Л. Андервуд, написав драматичного листа до А. Добриніна і вислав йому св. Біблію, як символ свободи релігії.

Після того, як на захід дісталася інформація про кількіскаміну голодівку українського православного священника о. Василя Романюка, який знаходиться в Мордовських концтаборах і домагається права мати Біблію, віцепрезидент "Смолоскипу" для зовнішніх справ, д-р А. Зваруш, зразу скотактувався з деякими керівниками Міжнародної Ради Церков, які брали участь в Генеральній Асамблеї цієї Ради в Найробі (Кенія) з кінцем минулого року. Один з цих учасників (який просив не подавати свого прізвища) знав про справу о. Романюка і дорікав, що ніхто з українців не довів їм до відома учасників Асамблеї в Найробі.

Довгі розмови в справі о. В. Романюка мав А. Зваруш з пастором Г. Накліном, виз-

начним діячем Методистської Церкви і багаторічним місіонером в африканських країнах, а також з головним редактором газети "Юнайтед Методіст Репортер" Б. Героном та членом редакції цієї газети Барбарою Берг, які погодилися дати всебічну підтримку справі о. В. Романюка та опублікувати в їхній газеті статтю і заклики.

Статтю в газеті "Юнайтед Методіст Репортер" (з 30-го січня 1976 р.) написала Барбара Берг. Подасмо повний текст цієї статті в перекладі на українську мову:

"Ув'язнений священник веде голодівку в обороні Біблії"

"Ваша Біблія може принести свободу о. Василю Романюку!"

Це слова Андрія Зваруша з Інформаційної Служби "Смолоскип".

53-річний український православний священник перебуває від 1972 року в концетраційному таборі в Мордовії (Закінчення на стор. 4-й)

"ПЛЮЩ ОБВИНУВАЧУЄ!" ФРАНЦУЗЬКА ПРЕСА ШИРОКО КОМЕНТУЄ ПЛЮЩА ТА ЙОГО ВИСТУП

Париж. (Т.Дж.) — Пресо-ва конференція Л. Плюща і його дружини стала справді голосною міжнародною подією. Він заявив себе марксистом в світлі різних реверансів від західних компартій, які він ймовірно вважає носіями чистих марксистських ідей. Це залишить його на довгий час на міжнародному ринку між активними лівами колами, зокрема між колами тих крайніх лівих, що намагаються у різних країнах "окрилювати" компартію зліва. Але заявивши себе одностайно українцем і самостійником, Леонід Плющ тим самим вносить українську проблему на міжнародні води бою на лівому крилі міжнародної опії.

У найповнішому паризькому щоденнику "Ле Монд" Плющ заявив, що він проти русифікації України, що він за розвиток українського відродження і знає, що воно в 1920-их роках було розстріляне, знає всю політику Москви, спрямовану на знищення української духовності, і тому стоїть за відділення України від Росії. Окрім проблеми становить його заява, що в самостійній Україні буде можливе не тільки збереження національної духовності, але й побудова соціалізму.

Про сучасний стан Плюща, "Ле Монд" каже: блискити, живі очі, які вже реагують на світла, чого не було раніше з уваги на ефект наркотиків; опухлість з обличчя зникла, в роті йому все ще сухо; Плющ — людина серйозна, тверда і завзятого характеру, певний се-

бе в духовному відношенні. Він ночами читає, щоб надіти втрачене. Він хоче бути поінформованим, щоб краще розуміти новий світ, в якому він знайшовся, далеко від своєї української батьківщини, до якої він залишається пристрасно прив'язаний.

Правого напрямку щоденник "Л'Ерер" з 4-го лютого, 1976 року, найперше затронує справу відношення Плюща до французької компартії, наголошуючи, що пу-сто звертатися до цієї партії в справах переслідування в СРСР, бо не слід утотожнювати Політбюро з бюром скарг. Ажде листи матері В. Буковського також не дійшли до ЦК французької компартії. Додамо від себе, що не дійшли звернення С. Караванського і його дружини Ніни Строкатої. В дальшому цей щоденник передбачає, що "Л'Юманіте" ані не помістить листа Плюща, ані не виступить в обороні Мустаніку Джемільєва, як про це просив Л. Плющ. Конгрес французької компартії, що почався 4-го лютого, говорить про репресії у Франції, а Плюща, незалежно від французької компартії, перенесуть на смітний історії поруч Солженіцина, Пастернака, Керенського та інших білогвардійців. Цей щоденник закінчує коментар: "Плющ не має чого сподіватися від тих, кого зве своїми приятелями" — від французьких комуністів.

"Ле Фігаро", в числі з 3-го лютого, подає обширне повідомлення про пресо-ву кон-ференцію Леоніда Плюща, в якій активну роль брала і пані Татяна Плющ. В конференції взяло участь 130 журналістів, понад 30 фотографів (у вчорашньому виданні "Свободи" ці цифри були подані помилково) та різні особистості. Пресоконференція почалася виступом відомого артиста Іва Монтаня, що славився колись, як великий прихильник СССР. Конференція була несподіванкою тому, що Леонід Плющ заявив, що він не чується на силах виступити перед громадою журналістів та що він не обзаявився ще з західним світом. Наступно він заявив, що йому треба часу на змобілізацію всіх своїх сил.

Плющ поговорив в світлі рефлексів із зачесаною прорідною чуприною, із зав'язаними в обличчї і дуже-дуже напруженими. Пані Татяна, як завжди, усміхнена і спокійна, готова підтримати чоловіка тут, як підтримувала його там у далеко важчих умовах.

Леонід Плющ найперше спростував погослоди про те, що будь-хто ізолював його. "Коли в СССР була змога протиставити тискові, то що ж говорити про такі можливості тут", заявив Л. Плющ. Він ще раз дякував усім, що причинилися до його звільнення, називаючи серед інших установ і комітетів півножні українські організації. Він дякував Комуністичній партії Франції і повідомив, що вислав

Леонід Плющ

ЩЕ ПРО ПРЕСОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ ЛЕОНІДА ПЛЮЩА

Париж. (Т.Дж.) — Доволі несподівано для всіх відбулася тут у вівторок 3-го лютого, пресо-ва конференція Леоніда Плюща, в якій активну роль брала і пані Татяна Плющ. В конференції взяло участь 130 журналістів, понад 30 фотографів (у вчорашньому виданні "Свободи" ці цифри були подані помилково) та різні особистості. Пресоконференція почалася виступом відомого артиста Іва Монтаня, що славився колись, як великий прихильник СССР. Конференція була несподіванкою тому, що Леонід Плющ заявив, що він не чується на силах виступити перед громадою журналістів та що він не обзаявився ще з західним світом. Наступно він заявив, що йому треба часу на змобілізацію всіх своїх сил.

Плющ поговорив в світлі рефлексів із зачесаною прорідною чуприною, із зав'язаними в обличчї і дуже-дуже напруженими. Пані Татяна, як завжди, усміхнена і спокійна, готова підтримати чоловіка тут, як підтримувала його там у далеко важчих умовах.

Леонід Плющ найперше спростував погослоди про те, що будь-хто ізолював його. "Коли в СССР була змога протиставити тискові, то що ж говорити про такі можливості тут", заявив Л. Плющ. Він ще раз дякував усім, що причинилися до його звільнення, називаючи серед інших установ і комітетів півножні українські організації. Він дякував Комуністичній партії Франції і повідомив, що вислав

конгресові, що мав початися в середу, 4-го лютого, листа з подякою і закликом вимагати звільнення тих, що залишилися там, прохаючи опублікувати цього листа в організації партії. Та стала провокація за методами К.Г.Б.: хтось перехопив листа і передав редакціям різних газет. ЦК Комуністичної партії мав заявити, що вони кожного листа не отримали, а "Л'Юманіте" не може публікувати листа, щоб не був оприлюднений передчасно.

Чергового дня, 4-го лютого, одна з правих місцевих газет написала, що ніхто не міг зробити такої містифікації, крім самої Компартії Франції, щоб утупити справу у формальних проблемах і щоб голова совєтської делегації на конгрес партії, Кирилло, "українець як і Л. Плющ, але який стоїть по другому боці барикади", не мусів брати на себе зобов'язання.

В дальшому Плющ дякував усім, що прислали йому телеграми і привітання з приводу звільнення, вибачився, що не має фізичної змоги всім відповідати особисто. З огляду на стан здоров'я, зокрема це далекого повернення до професійних спроможностей, він відчитав лише початок своєї заяви, решту відчитала перекладачка французькою мовою. Відповіді на питання перекладалися також на англійську мову. (Текст цієї заяви був надрукований у попередньому числі "Свободи").

Спокійним і твердим голо-сом людина, що не ала малася і в найважчих, прямо ма-кабоничних обставинах і тор- (Закінчення на стор. 4-й)

КОНГРЕС ФРАНЦУЗЬКОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ ПІД ЗНАКОМ Л. ПЛЮЩА

Париж. — Відкриваючи 22-ий Конгрес французької комуністичної партії, її провідник Жорж Марше у середу, 4-го лютого, заатакував Совєтський Союз за "несправедливі та неоправдані" репресії проти своїх громадян. Промовляючи перед 1,700 делегатами та представниками інших компартій, включно із Андреем Кіріленком, членом совєтського Політбюро, Марше сказав, що спонукою до його закидів були "деякі події, які відбуваються в Совєтському Союзі". Західні коментатори інтерпретують ці слова як натяки на пресо-ву конференцію українського математика - дисидента Леоніда Плюща, яка відбулася в Парижі день раніше і в якій Плющ описав знущання над політичними в'язнями та іншими пацієнтами совєтських закладів для умовворих. Впливовий "Нью Йорк Таймс", інформуючи про відкриття конгресу французької компартії, відмітив, що Марше правдоподібно заатакував Совєтський Союз під впливом заяв Леоніда Плюща.

Під час своєї 4-годинної промови Жорж Марше, між іншим, сказав: "Це зовсім природно, що ми висловлюємо наше непогодження із репресивними методами, які порушують свободу думки, слова чи творчості, не зважаючи на те, що репресії відбуваються". Називаючи Совєтський Союз поіменно, Марше заявив: "Ми не можемо погодитися на те, щоб комуністичні ідеали, цілком яких є щастя людини і за які ми закликаємо робітників боротися, були заляпані несправедливими і неоправданими вчинками".

Газета "Л'Юманіте", офіційна французької компартії, у своєму виданні з середи, 4-го лютого, помістила коротке, але точне звітмлення із пресоконференції Леоніда Плюща, а скрайню ліва газета "Ліберасьон", яка є комуністичного напрямку, але ворожо наставляла до Жоржа Марше, помістила довгий репортаж із пресоконференції на першій сто-

рінці. Помірковані та консервативні газети Парижу також присвятили дуже багато місця для пресоконференції Плюща, переважно поміщуючи свої репортажі на перших сторінках.

Під час відкриття конгресу компартії, Жорж Марше недвозначно подав до відомості, що французькі комуністи стараються встановити близькі зв'язки з іншими комуністичними партіями в Європі, які все більше виявляють непогодження з Москвою. Протягом останніх кількох місяців французькі комуністи приєдналися до компартій Італії, Іспанії, Югославії та Румунії в стараннях не допустити до здійснення задумів Москви, яка хоче, щоб на конференції європейських комуністичних партій була привернена одностайність в поглядах. Як відомо, скликання цієї конференції відкладають вже кілька разів. Минулого листопада компартія Франції та Італії оприлюднили спільну резолюцію, в якій заявили, що підтримують принцип багатопартійності, а відкидають однопартійну систему, яка існує в СССР. Під час теперішнього конгресу французької компартії, в якій заявили, що підтримують принцип багатопартійності, а відкидають однопартійну систему, яка існує в СССР. Під час теперішнього конгресу французької компартії, в якій заявили, що підтримують принцип багатопартійності, а відкидають однопартійну систему, яка існує в СССР.

Під час своєї 4-годинної промови Жорж Марше, між іншим, сказав: "Це зовсім природно, що ми висловлюємо наше непогодження із репресивними методами, які порушують свободу думки, слова чи творчості, не зважаючи на те, що репресії відбуваються". Називаючи Совєтський Союз поіменно, Марше заявив: "Ми не можемо погодитися на те, щоб комуністичні ідеали, цілком яких є щастя людини і за які ми закликаємо робітників боротися, були заляпані несправедливими і неоправданими вчинками".

Газета "Л'Юманіте", офіційна французької компартії, у своєму виданні з середи, 4-го лютого, помістила коротке, але точне звітмлення із пресоконференції Леоніда Плюща, а скрайню ліва газета "Ліберасьон", яка є комуністичного напрямку, але ворожо наставляла до Жоржа Марше, помістила довгий репортаж із пресоконференції на першій сто-

Європейські соціалісти не погоджуються з Кіссінджером

Бонн, Західна Німеччина. — Американські газети, зокрема "Нью Йорк Таймс", інформують, що державний секретар Генрі Кіссінджер рекомендував і настоював, щоб європейські соціалістичні партії відмовилися від співпраці з комуністами, зокрема у Франції і Італії, але його апел не знайшов одобрення в лідерів цих партій, а навпаки, викликав в деяких соціалістичних лідерів, докладно з'ясував це перед загальною конференцією європейських соціалістичних партій, яка відбулася, як відомо, 18 і 19-го січня в Женеві, в данській місцевості Гель'єгор свій погляд в окремому листку, що його перманентно випускає Державний департамент і який служить зв'язком між Державним депар-

таментом і американськими амбасадрами в світі. Соціалістичні амбасадри в Бонні, соціалісти в Парижі і Стокгольмі підтвердили це своїми заявами, що в цій справі з ними розмовляли американські амбасадори.

У зверненні Кіссінджера, між іншим, згадувалося, що поміно деяких незначних комуністичних партій Франції і Італії, комуністи як такі, в нічому не змінилися і вони й далі залишилися небезпечною для західної демократії і західного способу життя силою. В документі теж говориться, що лідери соціалістичних партій Європи зроблять велику помилку, якщо вони підуть на щирі співпрацю з комуністами. Документ, чи радше звернення Генрі Кіссінджера, як інформую європейські кореспонденти "Нью Йорк Таймс" К. Вітней з Бонну, англійська деяку констернацію і, як це відмітив один з американських дипломатів, "такої мови вони не чули від чужого, коли державним секретарем ЗСА був ще Джон Фостер Даллес".

Наша критика феміністок

Рим. — Голова Католицької Церкви папа Павло VI гостро скритикував діяльність так званої феміністичної руху і заявив, що "впливом мудрості і реалізму" у відношенні до справедливої розв'язки питання рівності жінок з чоловіками, а зокрема високого призначення жінок в суспільстві. Проповане рухом феміністок

"зрівняння жінок з чоловіками" може довести до згуби жіночої принаменості. Головне завдання жінок, — на думку Папи — материнство, бо жінка відіграє першочергову роль у вихованні дітей. Папа Римський відмітив при тому, що чоловік і жінка "рівні перед Богом" і тому повинні бути "рівними" в професійній і громадській праці.

"Дейлі Ньюз", коментуючи виступ Плюща, порівнює совєтську систему з нацизмом

Нью Йорк. — Популярний і багатотиражний місцевий щоденник "Дейлі Ньюз" у виданні з 4-го лютого коментує виступ Леоніда Плюща на пресовій конференції в Парижі і на її підставі порівнює совєтську народо-вбивчу систему з нацизмом та закликає світову публіку опінію до протесту, зокрема до засуду й зрівняння всяких зв'язків із совєтськими психіатрами, які "систематично перверзливо зраджують медичну етику". В редакційному коментарі на цю тему, названому: "Людиські права на совєтський лад", сказано:

"Російському математикові і політичному дисиденту Леоніду Плющу дозволено залишити Совєтський Союз після того, як він протягом трьох років пройшов в психіатричному заведенні тортури, що звучать, як готична казка про жахіття. Під час ув'язнення Плюща напомулювано медикаментами, які практично перемилювали його в зомбі. Психіатри і потвори тямної поліції співпрацювали, щоб спо-

кати йому мозок до самозречення. Так то в СССР шанується і практикується "Дух Гельсінк" відносно людських прав. І якщо це, можливо, було б забагато надіятися, що політичний провід світу підійметься у протесті, причини для обурення не менш нагальні, як були тоді, коли всі цивілізовані люди засуджували нацистські медичні експерименти над безпомічними людьми. Систематична перверзія та зрада медичної етики совєтським психіатрами добре удокументована і вони повинні бути засуджені перед світом та відкриті від будь-яких зв'язків з їхніми колегами" — сказано в коментарі "Дейлі Ньюз".

До речі: "Дейлі Ньюз" не єдиний, що назвав Леоніда Плюща, "російським математиком". На телефонічній інтерв'ю в справі постійного плутання національної ідентифікації Плюща та інших, газета та інші засоби масової інформації виправдують тим, що в їхньому понятті "російський" означає "совєтський".

ТАСС знову нападє Кіссінджера

Москва. — Совєтська пресо-ва агенція ТАСС 4-го лютого ц.р. знову заатакувала державного секретаря Генрі Кіссінджера, який на думку Москви постійно намагається "викраяти закордонну політику Совєтського Союзу". "Ігноруючи загальну настанову Державного департаменту і мирну політику Совєтського Союзу, — гово-

риться в напасливій замітці ТАСС, — Кіссінджер ввесь час говорить про якусь експансію та інтенцію агресії Совєтського Союзу в Африці". ТАСС, покликаючися на промову Кіссінджера, яку він виступав 3-го лютого в Сан-Франциско, каже, що "Державний секретар ЗСА постійно жонглює фактами, щоб увести в помилку слухачів".

АВТОБУСИ ДО ШАМОКІНУ

З Головної Канцелярії Українського Народного Союзу інформують: У відповідь на численні запити щодо можливостей організованої поїздки винаймленими автобусами на великий Український Фестиваль, що його влаштує УН-Союз у мальовничому Шамокіні в Пенсильвенії в суботу і неділю 21 і 22 лютого ц.р. для відмічення 200-річчя Незалежності Америки та 100-річчя масового українського поселення в цій країні, яке й почалося в шамокініському Басейні Твердого Вугілля, УН-Союз планує піти на зустріч зацікавленим та організувати таку поїздку з метрополі Нью-Йорку і Нью-Джерсі винаймленими автобусами, якщо буде відповідна кількість зголошених. Зголошуватися треба негайно телефонами: з Нью-Йорку — 227-2550 і 227-5251 та з Нью-Джерсі — 451-2200.

ЗДОБУТКИ ОКРУТ УНІОСОЮЗУ У СІЧНІ 1976 Р.

Округа (окрдо)	Кільк. ВІД.	Кільк. ЧЛ. у сінні
ОКРУТИ ПЕНСІЛЬВЕНІ		
Філадельфія	39	25
Пітсбург	18	11
Шамокін	20	6
Аллентаун	11	5
Скрентон	9	2
Вилкс Бері	9	1
Разом:	106	50
ОКРУТА МЕРІДЕНДУ		
Балтімор	9	5
ОКРУТИ НЬО ЙОРКУ		
Нью-Йорк	34	25
Сиракузи-Ютика	13	9
Рочестер	9	6
Трой	7	10
Бюффало	10	4
Разом:	73	54
ОКРУТИ НЬО ДЖЕРЗІ		
Ньюарк	22	21
Джерсі Сіті	11	6
Перт Амбю	12	4
Пассейк	7	4
Разом:	52	35
ОКРУТИ ІЛІНОІС		
Чикаго	35	15
ОКРУТИ КАНАДИ		
Торонто	25	7
Монреаль	10	13
Ніагара	9	1
Захід Канади	18	5
Разом:	63	26
Загальна сума:		
	545	236

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСОЮзу 65¢ м.с. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібні випадки скорочувати надіслані матеріали, незалежно від того, чи матеріал повертається тій же особі, чи автор сам не виразив застеріг, додержуючись заздалегідь на конверті з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Голос Леоніда Пліща

З Біблії відома історія єрихонських труб, від голосу яких розпалися мурів старовинного канаанського міста після того, як діти Ізраїля, трубячи на них, обійшли ці мурів сім разів.

Біблійну історію цих єрихонських труб науковці вважають за легенду і так само перебільшенням можна б вважати порівняння з ними голосу Леоніда Пліща на міжнародній пресовій конференції в Парижі минулого вівторка. Але є багато підстав думати і сподіватися, що цей голос Пліща таки поважає потреба і надшербить мурів совєтської тюрми народів у міжнародній opinio. Вказує на це увага, з якою до цієї конференції з Пліщем поставили міжнародні засоби масової інформації та розголос, що його ця конференція дістала в західному світі.

На це є ряд об'єктивних причин. Першою з них є сама особа Пліща та його доля в Совєтському Союзі. Він сам окреслює себе неомарксистом — можна б сказати — марксистом — ідеалістом. Совєтську систему державного капіталізму розкривав і засуджував не "ворог народу", не "буржуазний націоналіст", але людина, яка вірить в соціалізм, як найбільш сприятливий для народу систему. Не може бути сумніву, що такий засуд совєтської системи її ж вихованком, при рівночасному підтвердженні тоталітарного терору та нелюдських жорстокостей, матиме свій вплив зокрема на ліві партії і угруповування, включно з комуністами і лівими соціалістами, зокрема у Франції та Італії, де ці угруповування мають поважну силу і вплив. Голос Пліща може мати рішальний вплив на дальше формування політики тих партій та на їх відношення до Совєтського Союзу, що може в результаті довести до створення ще одного фронту проти рабовласницького Совєтського Союзу.

На цьому тлі тим більше значення мають інформації Пліща та його становище щодо положення і долі його батьківщини — України. Його твердження можуть надати по зручному поширюваній совєтською пропагандою фікції про "суверенітет" Української Совєтської Соціалістичної Республіки і доказують цілком протилежне: Україна є в кожному відношенні повнозасвоєною нацією з усіма жакливими конвенціями такого положення включно з терором і переслідуваннями за національну свідомість, безпощадною русифікацією та фальшуванням історії, жорстоким винищенням культурних діячів та задушенням кожного прояву національної ідентичності. Не менш важливим є дальше твердження Пліща, що український народ прагне незалежності, бо тільки в незалежній Україні він може встановити систему свого вибору та плекати свою національну культуру.

Насувається ще багато інших подібних думок та висновків. Читачі знайдуть їх також в оригінальних репортажах нашого кореспондента з Парижа, надрукованих в цьому числі. Сумарично можна погодитися з коментарем, що Леонід Пліщ своїм виступом та своєю постановою знову вмістив Україну на малі світу із чітким зазначенням її незалежної долі та її прагнень. Його персональна постава, інтелект і знання справи, як і його поведінка, що викликали подив серед найбільш холодних до таких справ міжнародних журналістів, додають ваги його твердженням. Тим то і його голос можна порівнювати до біблійного голосу єрихонських труб. Пліщ зробив добру справу своєму справді многостраждальному і справді нескореному народові, символом якого міг би у цьому відношенні сам послужити.

"Доктрина" Кіссінджера

Промовляючи минулого вівторка у Сан Франціско, державний секретар Генрі Кіссінджер заявив, що ЗСА у своїх зв'язках із Совєтським Союзом мусять застосовувати "двоїсну політику": гостро протиставитися експансіоністським спробам Москви, але в той же час старатися встановити "більш конструктивні відносини" між Совєтським Союзом і Америкою. Як приклад він сказав, що ЗСА повинні були гостріше зреагувати на совєтську і кубинську інтервенцію в Анголі, що не сталося з уваги на помилкове рішення Конгресу, але також заявив, що в той самий час Америка мусять прикладати всіх зусиль, щоб був підписаний новий договір між СССР і ЗСА щодо обмеження стратегічної атомової зброї, бо тільки такий договір зменшить загрозу атомової війни.

Як бачимо, секретар Кіссінджер знову висуває свою улюблену "доктрину" на розв'язку майже всіх проблем світу: конєчність "балансу".

Він пропонує, щоб "збалансована політика" Америки відносно Совєтського Союзу включала стійкість, але також примирення, сильну оборонну спроможність, але теж старання обмежити зброю, політичну принциповість, але рівно економічний спонук. Кіссінджер, якого часто називають Метерніхом 20-го сторіччя, у своїх наукових працях та як радник Білого Дому для закордонних справ, а описав як державний секретар, завжди наголошував на потребі "балансу сил" у світі. Не дивно, що тепер він також вимагає "збалансованої" закордонної політики відносно Совєтського Союзу.

Однак, як вказують коментатори, пропозиції Кіссінджера, які добре виглядають в теорії, не мають великих перспектив на успіх в практиці, бо "політика балансу" мусять мати підтримку обох сторін, тобто ЗСА та СССР. Тим часом, Москва не бажає жадного балансу, а використовує всі можливі засоби, включно з політикою деанту, для здобуття мілітарної, економічної, технологічної переваги над Америкою та рештою країн вільного світу. Совєтські верховоди погоджуються тільки на такі "компроміси", які описали вийдуть на їхню користь. Безнастанно говорять про потребу "міжнародної розрядки", Москва старатися використати політику відпруження та всі інші засоби для здійснення своєї кінцевої мети — запанувати над цілим світом.

"Доктрина" Кіссінджера може добре виглядати в теорії, але в практиці вона вже давно збанкрутувала.

Я. Гайвас

ГРА З ВОГНЕМ

Однією з найпопулярніших цитат є без сумніву відомий вислів Карла Клявезіца, великого теоретика воєнного мистецтва, що, війна є продовження політики тільки іншими засобами". Фраза ця викликала й викликає численні відгуки й коментарі та породжує дальші загальніючі твердження. Одним з них є не менше відоме сьогодні, що, "політика є продовження війни, боротьби, тільки іншими, не мілітарними засобами". Що значить оригінальна думка Клявезіца? Можна її викладати й інтерпретувати по-різному, але найосновніше в ній слідує: там, де політика не може знайти розв'язки, доводиться послугуватися війською, якщо, очевидно, є до цього відповідні передумови й воля вжити цей найкрайніший, уже ризикований і об'єктивний засіб.

Дальший логічний висновок мусять бути отже: політика, яка не є підтримана силою, за якою не стоїть воля у потребі її вжити, є не лише обмежена у своїх можливостях, але й наразена на невдачі. Не опираючись на силу і на очевидну рішучість у потребі вжити її, така політика може тільки послугуватися грою, маневром, силою перекупування, умовляння і подібними засобами. Ці засоби добрі в обличчя подібних партнерів, які теж ризикують, але ж вживати засобів сили, коли ж трапляється агресивний партнер, безкомпромісний, готовий за всяку ціну досягнути свою ціль та ще й такий, що до краю задурачений своїми уявами й протягненнями, або зовсім фальшиво розцінює відношення сил, тобто бачить повну силувою перевагу по своєму боці, — тоді така політика виставлена на небезпеку часткової, або навіть тотальної невдачі.

Дві останні світові війни виставили, власне, на таких помилкових обчисленнях і уявах. Особливо показовим було поступування Гітлера перед Другою світовою війною, почитує сили якого і переконання у власній геніальності, впевненість у абсолютній невідчужимості, "історичній конєчності" власної перемоги, численні успіхи, накінець калькуляція, що західні держави не виступлять війною, довели до війни, яка започаткувала ланцюг доосновних перетворень у цілому світі.

Подібна ситуація сьогодні. З одного боку маємо демократичний світ на чолі з Америкою, який за всяку ціну хоче уникнути війни. Це, зрештою, зовсім зрозуміло, бо ж війна приносить втрати, знищення, незчисленні людські жертви, й вона завжди вагітна загрозою, що у її висліді наступлять революційні зміни, які зметуть з лиця землі існуючий лад і тих, що його очолюють. В додатку, модерна війна з усіма її прямими неможливіми засобами масового знищення взагалі важка до передбачування її катастрофічних наслідків. Та й не можна виключити, що вона в певному моменті вихопиться з-під контролю у-

рядів і штабів і набере характеру взаємного всезмишування й руйни. Тому бажано Заходу не допустити до війни зрозуміло. До яких міри...

Бо чи то збігом обставин, чи наслідком якоїсь ще невідкритої людською внутрішньої закономірності в розвитку людського роду, на арені історії появився чинник, який видимо ігнорує увесь досвід. Він задивлений тільки в себе і свої уяви та пересуду, рішення до останнього використати нехить демократичного світу до війни, а може навіть переконали, що той світ уже дійшов до того стану ситості й вигоди, що йому навіть нездійсненні у потребі оборонити себе всіма доступними засобами. Очевидно, що цим чинником є СССР. Це потуга з безмірними силами й засобами, ведена безоглядними ватажками, — бо державними мужиками в ніякому разі назвати не можна, — впевненими в своїй непереможності, в своєму виключному посіданні знання "основних прав розвитку природи і людей", а тим самим впевненими в історичній конєчності своєї остаточної перемоги. Перемоги, яка мала б розпочати зовсім нову добу людського роду на цілковитому знищенні всього, що було дотепер — людського досвіду, столітніми твореними суспільними системами і т.д.

Майже втертимі шляхами розгортається щораз новий акт світової драми по такому, "клясичному" принципі: залягання конфлікту з ініціативою СССР в найвигіднішому для нього пункті світу, заходи демократії погасити конфлікт уступками й конєціями, які тільки, очевидно, зміцнюють СССР і дають йому змогу підкинути й угрупувати свої та своїх союзників сили, а коли прийде до такого згущення їхньої сили, що передбачений успіх, тоді рішуче потягнення з їхнього боку. Мирних заходів СССР ніколи "не відкидає", бо ж треба підготуватися до того моменту, коли ж прийде криза, захід, який апріорі виключає ужиття сили, відступав, і вислід очевидний.

Останні тижні принесли тривожні сигнали з трьох різних світових театрів. Поки що найгірше розвинулася ситуація на Близькому Сході. Москва не жаліла арабам усіх засобів і зусиль не скривалася з настановуванням їх на далекойдуче загострення конфлікту включно зі силовою пробою. ЗСА і їхні союзники шукали за всяку ціну мирного пологдження конфлікту, тиснули всіма засобами на єдиний чинник, що міг протиставитися силою, тобто Ізраїлю, а для підкреслення своїх мирних намірів самі робили й своїм союзникам пропонували робити уступки. Гра тривала, аж конфлікт дійшов до кульмінаційного пункту в Ливані, тоді союзники Москви Сирія кинула підкорені їй збройні сили палестинців на Ливан і за декілька днів наступили кінець драми — Сирія підкинула мир, обіцявши, як це завжди в такій ситуації (Закінчення на стор. 3-й)

П. Феденко

ДИСКУСІЯ МІЖ СОЦІАЛІСТАМИ, ПОЛЕМІКА МІЖ КОМУНІСТАМИ

Коли глинути на історію соціалістичного руху в Європі, то можна ствердити, що в соціалістичних партіях різних країн і на міжнародних конгресах соціалістичних партій — Соціалістичного Інтернаціоналу — не вгадали завзяті спори — теоретичні й практичні. В спорах між "економістами" (марксистами) та прихильниками Михайла Бакуніна, російського анархіста, розпался І Соціалістичний Інтернаціонал 1872 року.

Суть спору була в тому, що Бакунін уважав країни з відсталішим господарством, зокрема Росію, за більш підготовані до соціалістичної перебудови, ніж індустріальні держави Західної Європи. Натомість Маркс та Енгельс твердили, що для успішного переходу до соціалізму потрібна "господарська база", розвинена капіталістична економіка. Тим то Маркс і Енгельс були противниками бунтарства анархістів і не радили еспанським соціалістам слухати пропаганду Бакуніна. На думку Маркса еспанське господарство в той час було неготове, незріле для переходу до соціалізму.

Спир між "марксистами" і противниками Марксової теорії затих від кінця XIX віку і до Першої світової війни. Погляди Маркса на перехід до соціалізму через організовані політичні партії та робітничі юнії переважали в соціалістичному русі різних країн. Однак, Перша світова війна від 1914 року збудила давні спори, але вже між самими "марксистами".

"Забійкою" в нових спорах став В. Ленін, що розколов російську соціалдемократію на "большевиків" і "меншевиків" ще 1903 року. Коли почалася війна 1914 року, то Ленін проголосив, що цю війну треба завершити всебітньою соціалістичною революцією. Ленін розумів, що економічно відстала Росія не мала ґрунту для створення соціалістичного господарства. Але він вірив, що соціалізм буде збудований у країнах індустріальних, а тоді передові країни допоможуть і некультурній Росії перекочувати на вищий шабель.

Надії Леніна не справдилися. Хоч большевицька партія захопила владу в Росії 7 листопада 1917 р. і проголосила "диктатуру пролетаріату", однак в індустріальних країнах прихильники Леніна владі не здобули. От тоді московські комуністи створили в своїй країні господарство, керуване партійною диктатурою, і назвали цю систему "соціалізм в одній країні". Московська пропаганда і щоденні субвенції комуністичним групам у різних країнах ширили вплив російської компартії у світі. Нині діють комуністичні уряди в країнах від кордо-Курильських островів і до Шанхаю та Сайгону в Схід-

З ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

"МЕНИ ЗРОБИЛИ КРИВДУ"...

На сторінках "Свободи" кілька дописувачів зробили мені кривду неоправданими і безпідставними закидами. Звичайно, на це можна не реагувати. Але хочу довести до відома моїх приятелів і всіх читачів правду.

Я не називала інтерв'ю в "Свободі", "конфліктною ситуацією", бо такої її не було. Конфліктною ситуацією можна було б назвати випадок, коли в Лівонії Центрі в Нью Йорку того самого дня виступала совєтська співачка Вєра Руденко, заангажована агенцією Юрока і мала переважно українську публіку, а Галина Андрєдіс тоді ж, заангажована Лівонією Центром, співала б там же, в іншій залі — переважно для англомовної публіки.

Треба мати монгольську відвагу, щоб порівнювати виступ московського "Большого" в повному складі на сцені Метрополітаної Опери, МЕТ, в Нью Йорку, з виставою "Бориса Годунова" — із складом державної аргентинської опери в "Кольон", при співучасті солістів світової слави, як Віктор де Нарке із Швейцарії, Ніно Фальсетті з Італії та ін., і Галину Андрєдіс, — як було зазначено в програмі — із ЗСА. Не співаки театру "Кольон", долучилися до "Большого", а вони — лише три долучилися до складу театру "Кольон" у аргентинській столиці! Між співаками світу немає колаборації, а лише конкуренція. Вони з "Большого" вважали собі за честь співати з нами — з солістами з вільного світу, з професіоналістами з міжнародною славою.

Аматори, нез'язані контрактами, можуть самі вирішувати, чи їм виступати, чи ні і т.д. Для інформації читачів подам приблизний зразок професійного контракту (який я також підписала, як цього вимагають і від усіх інших професійних мистців світу): "Артист НН мусять бути до диспозиції Театру від дня Х до дня V року такого-то для виконання наступних партій та інших, якщо б Театр того потребував". Співак сам не робить контракт, його заключає менеджер співака із дирекцією театру, інколи й за 2-3, і навіть 5 років наперед! Артист не має контролю, не вибирає собі партнерів, не може контролювати зміну або ліквідувати контракт за своїм бажанням. До останніх днів ні аргентинська преса, ні дирекція оперного театру, ні влада не були певні щодо виступу совєтських артистів, — і тому підготували всі роля.

Опера йшла 7 разів: 4 рази при співучасті 3-ох артистів з СССР, а 3 рази без них. Мої критики, не розуміючись на елементарних вимогах і законах професіоналізму, на гострих зобов'язаннях супроти контракту, могли б запитати, наприклад, нашого відомого соліста П. Андрія Добрянського, чому він не відмовився, підписавши контракт із Метрополітаною Оперою в Нью Йорку, від участі в "Піковій дамі" чи "Борисе Годунові" російською мовою. Як б із того були наслідки, і взагалі — що він мав би потім робити та для чого це мав би робити?

Український співак чи співачка, що не співала б і де б не виступала — приносять славу не лише собі, а своєму українському народові! Чи ми маємо виступати тільки на привагних ака-

демій? Де наші українські опери? Соломія Крушельницька виступала в безлічі різних опер — і завжди на славу української вокальної культури, української людини! Як я зазначила, між артистами, як і між спортсменами, немає колаборації, є лише конкуренція. Хіба можна пініста в віртуоза Романа Рудницького обвинуватити в "співпраці з ворогом" за його участь і здобуток на конкурсі піаністів у СССР? Він також змагається за славу своєму народові. І хіба не чинить цього Андрій Добрянський, хоча в суботу 24 січня 1976 р. в МЕТ він співав по-російськом партію "Нікітіна". На великій світовій сцені опера стає міжнародним мистецтвом, але український соліст чи солістка від того не перестають бути тим, чим вони є — дітьми рідного народу і розголосувачами слави для України.

На питання, чому я не співаю зі славними співаками вільного світу, можу лише відповісти: панове критики, щоб добре писати, треба також трохи читати.

В Буенос Айрелі у виставі опери "Борис Годунов" взяли участь 6 міжнародної слави солістів з Аргентини, Еспанії, Італії і з Америки. Не я себе так називаю — так нас називала преса.

Щодо бойкотування виступів совєтських артистів за кордоном, коли в тюрмах безвинно карються В. Мороз, С. Шабатура та тисячі інших, коли Україна є в стані колонії в СССР, — я цілком згідна, і ніхто мене не бачив там. Інакше ж б не відмовлявся від запрошення Комісії культурних зв'язків їхати на концертне турне по СССР. Не знаю, чи багато солістів з вільного світу відмовилися б від таких запрошень.

У нашій пресі вже багато писалося на тему, що робити і як відноситися до конфронтації із совєтськими громадянами в українцями. Кожний має свою власну опінію. На жаль, щоб не пошкодити абсолютного ні в чому неповиним українцям, я не можу на цю тему більше писати. Коли мова про солістів із "Большого", українців Євгена Нестеренка і Володимира П'явкі (Ірина Архипова, солістка із світовим ім'ям — росіянка), які приїжджали для 4 гостинних виступів до "Кольон", то можу хіба запитати: чому і для кого вони перестали бути українцями?

Хочеться на закінчення запитати ще й про інше: чи не прийшов уже час так легковажно не творити з сьогоднішніх Симоненків будучих Гоголів та не вимінювати сьогоднішніх Чайковських на будучі мелодії до "Реве та стогне Дніпр широкий", який співався, до речі, на... московську мелодію "Не брані мене родна..."

Не стягати за рукав унізи, а всіма силами підтримувати! — це повинно бути пробоємним гаслом нашої спільноти.

Заспівавши з Іриною Архиповою, гордістю Москви, — це не знеслава, а гордість для української солістки, бо не я туди поїхала, а вона приїхала до нас!

А що вони називали мене бандерівкою, то я з того тільки горда, бо я працювала і буду працювати для слави України.

Галина Андрєдіс

† Микола Понеділок

КАЗКА НЕДОСКАЗАНА МОЯ

(Із збірки "Зорепад", "Гомін України", Торонто 1969)

II

А, бувало, в котрій серце надщоблювалось, вона його під дуб несла і там зціляла; а в котрій ластовиння ліце обсідало, та тільки россою з дубового листу його змивала. Змивала і пісню благаля:

Ой, дубок, ой ти, дубе,
Соловейку,
Пошли ж мені талан-долю
Молоденькій;
Пошли ж хлюпця, як сокола,
Не кирпатого,
Не рижого, не старого
Я не чибатого.

А коли вдарила осіні приморозки і з-над річки пошлати й замурзати хмари так низько сунули, що аж зачепили напівголе верховіття, — тоді дуб самотів. І його обкутаву туман, як сум прадавній, синій. Тоді хіба вранді-годи прибивався хтось до дерева.

— Пішла! Чи бачите? Удовівна пішла.
— Діджала, небага, гора.
— До дуба пішла. Від неї жених, злодюга, відсахнувся.

— Он нахопилася на яку біду! І що ж? Іде туди плакати?

— Ні, примоститься побіля стовбура і сидить мовчки. Йй там легшас.

— А як дощ?

— На неї й крапля не впаде. Йй під дубом, як у Бога за пазуком.

Отож, дуб не лише людей розважає-забавляє, а як треба — то й їм підсобиляє.

Про що ж дідусь Марко сьогодні збирається оповідати?

Про крялество дерево, що в гошу літню днину купас своє похиле гілля в гречці та пшениці? Чи про скрипливий, тріскотливий дуб, із дупла якого в синьовій гемоньке світло вимигує, і пугання та сичання на весь пустельний вигін чується?

Та ж про дуба не лише дорослі, а й кожна дитина все вже знає. Але про нього і правду і домисел ще й це раз хочеться, як про рідне щось, вислухувати без краю.

Хай дід розказує. Всі на його розповідь жажливо чекають...

Ми, півпарубочки, давно вже на вулиці порозсідалися пірколом. Ще й чийсь лєс присусидився до гурту. Вияждаємо: А дід як повільніється! Так же кортить послухати, а він, начебто намісник, зволікає. Водить закам'янілою палицею по траві, креслить якісь візерунки — і хоч би тобі що! — ні пари з уст. Як сонний. Хтось уже й пса вищипує, щоб той заскакував чи там загавкав і розворушив старого — і це, на горе, не поділяло: дід забрав від нас собаку, прикрив її своєю свитою — і знову ні слова. Що скоїлось? Не сидиться нам. Хтось кашлянув... — Діду, — не втерпів уже Семенко-шибай-голова, — ви ж обіцяли... про дуба... Чи може охоти вже не маєте?

(Продовження буде)

Грузинська ССР також переживає сільськогосподарську кризу

Москва. — Газета „Зоря Востока“ поінформувала, що в останньому тижні січня відбувся в Тбілісі XXV з'їзд Комуністичної партії Грузії, на якому з головною промовою виступив перший секретар грузинської Компартії Едуард Шеварднадзе. З'їзд був скликаний у зв'язку із з'їздом ЦК КПСР, який відбувається вночі. Шеварднадзе піддав гострій критиці численні недоліки і недовідання в економіці Грузії. Він також різко критикував поступовий розвиток грузинської інтелігенції, яка, на його думку, переслідує кар'єризм і підкупність, в чому звинувачує не тільки самі інтелігенти, але також, і то в першу чергу, партійні керівники, які не бажали втручатися у життя інтелігентської верстви. Окрему увагу теперішній верховода Грузії присвятив сільському господарству, яке переживає кризу, опинившись на шостому місці у виробництві зерна, на восьмому у продукції картоплі, на передостанньому місці у виробництві винограду і на останньому у виробництві „продажу держави“ овочів та ярини. Дуже погано представили у сільській справі також в інших ділянках господарства. Всі ці „недоліки“, на думку Шеварднадзе, треба пояснювати не так збайдужінням до сільського господарства населення, але в першу чергу корупцією керівників.

„Зоря Востока“ опублікувала промову Шеварднадзе повністю. Як відомо, перший секретар грузинської Ком-

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СВЕТОТА,
14-го ЛЮТОГО 1976 р.

АМСТЕРДАМ, Н. Н. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка 266 Вид. о год. 7:30 веч. в Укр. Горж. Клубі, 3-5 Теллер вул. На порядку: звіти Управління за 1975 р. та вибір нової на 1976 р. Простіть чл. прибути. В. Труфін, секр.

НЕДІЛЯ,
15-го ЛЮТОГО 1976 р.

ФІЛІДЕЛЬФІЯ, Па. Річні збори Т-ва Св. Св. 163 Вид. о год. 12-й дні в Укр. Горж. Клубі, 847 Н. Френклін вул. На порядку: звіти Управління за 1975 р. та вибір нової на 1976 р. Простіть чл. прибути. В. Труфін, секр.

ПАРМА, Огайо. Надзвичайні загальні збори Т-ва ім. І. Франка 334-го Вид. о год. 12:30 по пол. в залі Кардіал Сентінел Коз., при 5839 Рідж Рд. На порядку: плати чл. Управління і К. Комісії Т-ва. Простіть чл. прибути. По Надз. загальних зборах відбулися місячні збори на 1976 р.: М. Задорський, предс. Б. Задорський, заст. предс. і рек. секр. С. Бохонок, фін. секр. М. Бохонок, заст. фін. секр. К. Комісія: П. Бохонок, гол. Луїс Ленарт, член.

ШКІЛЬНА ЗАБАВА

Нью Йорк. — Заходами Української Школи св. Юра тут в неділю, 8-го лютого ц.р. від год. 2 до 8-ої вечора в приміщенні Школи при 6-й вулиці між 2 і 3 евангеліями, відбудеться шкільна забавка в програмі якої передбачені різні гри, виграші і смачний буфет. Вступ: для дітей 1, для батьків і старших 2 долари.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСОЮЗ!

ЧУДОВИЙ І ЦІННИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЮВЕЛІРНИЙ ВИРІВ

ТРИЗУБ

із повного 14 каратного золота або із „стирлінг“ срібла

ТРИЗУБ 14 кт. без ланцюжка \$15.00

ТРИЗУБ 14 кт з золотим ланцюжком \$27.00

ТРИЗУБ „стирлінг“ з срібним ланц. \$10.00

Замовляти у: Orysla Enterprises

270 Spring Street, Boston, Mass. 02132

Як жити! Mass. прощу додати 5% Sales Tax. На поштову оплату і забезпечення додати \$7.50

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ В НАПІСТАРІННІ ШАДНИЦІ КЛІВЛЕНДУ

ОСНОВАНА 1886

- Тут Ваші гроші гарантовані високим резервовим фондом.
- Тут Ваші гроші забезпечені Державною Агенцією F.S.I.C. до \$40.000.
- Тут Ваші гроші одержують високі відсотки виплачувані чотири рази в рік оброблювані щоденно від дня депозиту до дня виплати.
- Тут маєте великий вибір шадничих конт і сертифікатів.
- Тут можете легко шадити через пошту — ми оплачуємо кошта пересилки.
- Тут знайдете одну велику фінансову установу, яка для підкреслення тісного зв'язку з українською громадою, формально називає свою філію „Ukrainian Office“
- Тут можете свої справи залагодити в українській мові

ПЛАТИМО ВИСОКІ ВІДСОТКИ НА ОЩАДНОСТІ

5 1/4 %

Щоденні відсотки на шадничі конто — від дня депозиту до дня виплати — платні що три місяці.

Щадничі Сертифікати

6% - 7 3/4 %

5 3/4 %

Відсотки на Золоте Шадниче Конто — платне квартално

ЦЕНТРАЛЯ:

333 EUCLID AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44114

— 18 філій для Вашої обслуги —

МАПНО: \$508,000.000

ЩЕ ПРО ПРЕСОВУ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

турах, Плющ розповів про свій побут в „психушці“ Дніпропетровська, як там намагалися протягом перших днів зломати індивідуальність людини і зробити її безраднію зарання. Спершу людина ставить спротив, гварив Плющ, потім починає боятися за родину, а далі попадає в повну апатію, затроєна медикаментами.

Для українського учасника пресової конференції було найважливіше завдання відповісти на питання, що торкалися національних почувань Плюща та наставлення в цих справах. На самому початку Плющ заявив: „Мені 36 років і я українець“. Це було сказане таким бездискусійним тоном, що далі питання були під впливом цієї заяви Плюща. Як хтось питає про можливість повернення, то вже в питанні була мова про повернення в Україну а не до ССР. На це питання Плющ відповів, що на жаль, він не вірить, що це станеться.

Було питання про самостійність України. М. Плющ відповів, що Україна повинна бути самостійною, але чи це можливо і коли — важко сказати. На питання про стан українського спротиву, Плющ, маючи на увазі відомі йому учасників спротиву, відповів: „Сьогодні цей спротив розчавлений, але не надовго“. На питання щодо національної політики Москви відповів: зокрема жорстокі переслідування падають на резистантів повоєнних народів — українців, молдаван, вірменів, татар, балтійців. Найбільше переслідують тих, яких звинувачують в ухилах від офіційного марксизму, і їх вважається „небезпечними внутрішніми ворогами“. Про причини свого ув'язнення М. Плющ сказав, що не так відомі нам листи в справі Галанкова і Буковського причинилися до цього, але й й-

го статті на тему національного питання, як він його бачив на підставі творів Маркса і Леніна і дав вислів у самвидавних статтях. Невдавні статті, як ішли на Захід, то, мовляв, їх затримали російські демократи, що насправді антимарксистські. Також відмітив факт, що та стаття с. з відомості для „Хроніки поточних подій“ та „Українського вісника“.

Одну з найцікавіших відповідей дав Плющ на таке питання: Як це так, що саме Плющ про зник пам'яті, а подас точні деталі про побут у „психушці“? Спокійним голосом людини, що пережила пекло, Плющ сказав: „Я запам'ятав сотні частини того, що бачив, а й це тому, що весь час вмовляв в себе, що це треба запам'ятати, щоб пізніше розповісти“. В цьому місці Татяна Плющ заявила, що перші слова Леоніда при їх зустрічі були: „Я мушу все це собі пригадати, я мушу пригадати, щоб про це розповісти“.

Плющ заявив в подальшому, що він має малу надію на звільнення Валентина Морозова, як і Мустафи Джемілева, за якого прохас окремо боротися і то негатию, бо ця людина голодує і вмирає, якщо вже не вмерла. Він різко закликав боротися за Морозова, бо все можливе, коли буде змобілізована міжнародна опінія, якій Плющ приписує окреме значення. Він уявляє, що світова опінія впливає на можновладців в Кремлі і від її тиску буде залежати, чи посяляться переслідувачі в ССР, чи ні. Уся совєтська система гнила і хворіла — казав Плющ. Наростають нові сили інтелігенції, які можуть довести до еволюції режиму в країнах напружених, але це буде теж залежати у великій мірі від того, чи вони знайдуть ефективну підтримку світових сил, що змагаються за свободу, за свободу людської і національної гідності, за свободу вибору. Плющ декларував себе марксистом, навіть комуністом. Для нього ідеалом був би соціалізм з таким обличчям, з яким він виявився під час „працької весни“ в 1968 році. Провідники ССР зрадили ідеї соціалізму і встановили державний капіталізм. Але Плющ і більшість українських резистантів вірять в те, що можна здійснити марксизм для добра людства. Хочащо еміграція потрапить перекопати його в протилежному — це питання великої проби для нас, для наших інтелектуальних здібностей та вміння представити йому новий світ і невідомі йому антимарксистські тези.

Татяна Плющ відповіла на питання про долю матерей і дітей та ув'язнених жінок в ССР. Сказавши про трагедію дружини ув'язненого, вона перейшла до трагедії матері. Мати хоче, щоб діти не соромились ув'язненого батька, а гордились ним. Чим допомогти в цій справі? Було питання, на яке вона відповіла: „Тим, щоб вони знали, що про них думають і переживають їхню трагедію“. На запит про жінок-політв'язнів, Татяна Плющ заявила: „Я говорю про ув'язнених українців — Ніну Строкату, що відбула частину свого ув'язнення і була звільнена, про Надію Світличну та Ірину Калинець. Це героїні. Не забувайте про них і візьміть їх за зразок.“

Рідко світова преса надала такого розголосу одній пресовій конференції. „Ле Монд“ опублікував окреме інтерв'ю з Плющем (текст цього інтерв'ю був поданий у вчорашній „Свободі“), але без уточнення джерела, а інші пресові органи поміщували вже на кілька днів перед конференцією різні звідомлення в цій справі. Справа Плюща стала міжнародною проблемою, а що він заявляє себе українцем, то й українська справа виринула на міжнародну сцену з нечуваним досі розголосом. Питання його ідеологічних поглядів — це окреме питання. Його слід залишити в рамках боротьби за вселюдські ідеали і права на вільний вибір.

АМЕРИКАНСЬКІ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ві, СССР, за „антисовєтську агітацію і пропаганду“.

Будучи одним серед групи російської інтелігенції, який виступав в обороні людських прав в СССР, о. Романок провів велику частину свого зрілого віку в ув'язненні. В 1944 р. комуністичні власті закинули, що він є „націоналістичний церковник“ і засудили його на 10 років концтабору.

Політичні ув'язнення вкотре стали суттю життя для прихильників людських прав і о. Романок був знову заарештований в 1972 р. та засуджений до 15 років екзилу і концтабору.

Його боротьба за людські права продовжувалася далі в часі його ув'язнення. Минулого літа він написав листи до Папи Павла VI і до Світової Ради Церков, яка відбувала нараду в Женеві і в яких він домагався звільнення політичних в'язнів.

Коли минулого серпня створили заборони Біблію у священника, він почав голодувати (Зберігання Біблії не вважається негальним в СССР).

Згідно з п. Зваруном, досі не одержав від російських пресових агентів жадних вісток відносно о. Романюка, але він додає, що „священник перебував в жорстокому Мордовському кліматі і знаходиться, мабуть, близько смерті“.

„О. Романок потребує негайної допомоги, — казав п. Зварун, — кожної, найменшої допомоги“. Він закликає читачів ТМ-ЮМР („Текст Методист — Юнайтед Методіст Репортер“) слати Біблію до російського амбасадора в ЗСА з проханням переслати священникові, який символ релігійної свободи. Біблії повинні бути переслані до амбасадора Анатолія Ф. Добриніна, Embassy of the USSR, 1115 16th St., N.W. Washington, D.C. 20036.

П. Зварун просить тих осіб, які будуть слати Біблію,

„ПЛЮЩ ОБВИНУВАЧУЄ!“

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ференцію. У числі з 4-го лютого ця газета присвятила багату місяць пресовій конференції під загальним заголовком „Плющ обвинувачує“, подаючи багаті уривки з його заяви про побут у Дніпропетровську та зазначаючи, що його очі блискають, а заль була зафасцинована його особою. Помічено фото Плюща з дружиною та фото артиста Ув Монтона.

В окремому коментарі „Пер Сіссон“ пише в тому числі „Ле Фігаро“, що протягом двох і пів години Л. Плющ витримав майже неперушну спит журналістів і запрошених гостей. Кожному хотілося, щоб він виявив зворушення, слабкість і йому — нічого подібного. Безупинно він відповідав на десятки питань, показуючи, що він майже вповні повернувся до сили. З напруженим обличчям, з розтягненими ніздрями він намагався відгадати настрої журналістів, що йому вдалося. Він курить без перестанку, залучаючи одну цигарку від другої. „Так ось сидиць перед нами — він свого роду велетенський солженик, але людина, яка винятковим шляхом дійшла до певності в собі, не щоб умерти за цю певність, а з готовістю умерти, щоб ця певність послужила іншим“ — пише „Ле Фігаро“.

Щоденник „Франс Суар“ подає на першій сторінці: „Плющ розповідає про свій хресний шлях“.

Винятково цікаво відзначалася країна йна газета „Ліберасіон“. Невдавна ця газета викликала голосний скандал, публікуючи список агентів Сі-Ай-Ей у Парижі. В числі з 3-го лютого, в день пресової конференції, цей щоденник подав список непереслідувачів, а переслідуваних, бо, підкреслила редакція, мало знаємо про в'язнів в СССР, а це ж також люди — інтелігенція, робітники, яких запертують до „психушок“ за те, що вони не думають так, як думає партія. Список цей приготував відомого англійського соціолога Пітера Реддавея, який доводить, що в СССР є „багато інших Плющів“. Список із 30 прізвищ включає українські: Микола Корейко, Борис Ковгар, Зіновій Красівський, Анатолій Лупніс, Микола Плахотнюк, Рафальський, М. Рубан, Філенко, Йосип Тереля, Василь Грішин.

У числі з 4-го лютого ця

ДО ВІНАЙМУ

SEAVIEW HOTEL
Daily, weekly, monthly.
Senior citizens welcome.
92 Old Bergen Rd.
Jersey City, N.J.
Call (201) 434-9813

REAL ESTATE

HOUSE FOR SALE

House with income, mother/daughter. 2 car garage, remote control complete, finished basement. Inground heated swimming pool. All new appliances, near shopping, transportation & schools. Must be seen. Call everyday bet. 7 pm & 9 pm. or all day weekdays.
(516) 420-8215

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

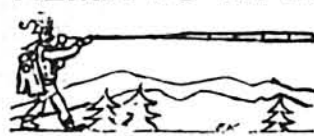
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegion 4-2568

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED
Обслуга ЦИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Ванді Врукі і перенесенням тілних Останків з різних країн світу.
801 Springfield Avenue
IRVINGTON, N.J.
NEWARK, N.J.
ESsex 5-5555

НЕМА ТО ЯК НА СОЮЗІВЦІ ЗИМОЮ!

Користайте з нагоди довгого вікенду!

СУБОТА, НЕДІЛЯ, ПОНЕДЛОК, 14, 15, 16-го ЛЮТОГО 1976 РОКУ
(WASHINGTON'S BIRTHDAY)

Субота, 14-го лютого 1976 року
РОЗВАГОВА ПРОГРАМА

Увага Лещетарі! Свіжий, великий сніжок на СОЮЗІВЦІ!

- НАЙКРАЩА НАГОДА ДЛЯ ЛЕЩЕТАРІВ. Влізьте Союзівки два лещетарські центри.
- На СОЮЗІВЦІ для ДІТЕЙ — чудові з'їзди санками.
- Огрівані кімнати. Домашня кухня.
- ТОМУ НЕ ПРОПУСТИТЕ НАГОДИ. СПІШИТЕ. ЗАМОВЛЯЙТЕ ВЖЕ.

СОЮЗІВКА — тел.: Kerhonsen (914) 626-5641

Союзівка відкрита цілий рік!

ТАРЗАН, Ч. 7426. Тар-зан і ватажок Мувіро

Коли Тарзан вирушає в західному напрямі, то в даліні з'являється знайома постать...
Ватажок Мувіро!

Тарзане! Навдо багато часу проминуло від хвилини, коли я бачив тебе останній раз! Так, Тарзане! Але твое

обличчя віддзеркалює турботу... Що саме непокоїть тебе? Тарзан описує трагічну подію...

Я половину моїх воїнів відіслав додому, а решта піде з тобою, аж поки ми не виволомо господарів нашої мирної долини!